

Sygn. akt XVII AmE 72/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

protokolant: sekretarz sądowy Wioleta Donoch

po rozpoznaniu 1 lipca 2019 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z odwołania **Syndyka masy upadłości dla prowadzącego działalność gospodarczą J. N. pod firmą Zakłady (...) J. N. z siedzibą w B. w upadłości**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 21 grudnia 2016 r. znak: (...)(...)

I. uchyla zaskarżoną decyzję;

II. zasądza od pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na rzecz powoda Syndyka masy upadłości dla prowadzącego działalność gospodarczą J. N. pod firmą Zakłady (...) J. N. z siedzibą w B. w upadłości kwotę 100 zł (sto złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 72/19

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 21 grudnia 2016 r., znak: (...)(...), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a, w zw. z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz.U. z 2012 r., poz. 1059 z późn. zm.), w zw. z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz.U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924), oraz na podstawie art. 104 k.p.a. w zw. z art. 30 ust 1 ustawy - Prawo energetyczne, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu w dniu 24 czerwca 2016 r. na podstawie art. 56 ust 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne, postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia J. N. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Zakłady (...) J. N. z siedzibą w B. kary pieniężnej za niestosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. orzekł, że:

1. J. N. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zakłady (...) J. N. z siedzibą w B. w dniach 10-11 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do obiektu zlokalizowanego w B. przy ul. (...), naruszył obowiązek w zakresie dostosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust 3 ustawy - Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy.

2. Za działanie wymienione w punkcie 1 wymierzył J. N. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Zakłady (...) J. N. z siedzibą w B. karę pieniężną w kwocie 5.031 zł (słownie: pięć tysięcy trzydzieści jeden złotych).

Od powyższej decyzji odwołanie złożył J. N. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zakłady (...) J. N. z siedzibą w B. zarzucając zaskarżonej decyzji:

1. naruszenie prawa materialnego art. 56 ust. 1 pkt 3a) p.e. poprzez jego błędne zastosowanie w sytuacji, gdyż rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej weszło w życie w dniu 11 sierpnia 2015 roku od godz. 24.00 i trwało do dnia 31 sierpnia 2015 roku do godz. 24.00, a tym samym Odwołujący mógłby zostać obciążony karą za naruszenie obowiązku dostosowywania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a) ustawy prawo energetyczne dopiero od dnia 12 sierpnia 2015 roku, podczas gdy naruszenia Odwołującego w zakresie przekroczenia norm zużycia energii miały miejsce w dniach 10 i 11 sierpnia, co było spowodowane nagłą, nieprzewidzianą sytuacją i miało jedynie na celu dostosowanie zakładu pracy do nowych warunków oraz minimalizację strat,

2. naruszenie prawa materialnego, to jest art. 56 ust 6 poprzez błędną interpretację i uznanie, że Odwołujący dopuścił się znacznego stopnia szkodliwości czynu poprzez bezpośredni wpływ popełnionego czynu na bezpieczeństwo Krajowego Systemu Elektroenergetycznego, a co się z tym wiąże w spowodowaniu realnego zagrożenia bezpieczeństwa pracy sieci elektroenergetycznej w całym kraju, podczas gdy Odwołujący w swoich wyjaśnieniach wskazał jednoznacznie, iż działał w stanie wyższej konieczności, gdyż do ograniczenia energii doszło w miesiącu letnim (sierpniu), co wiązało się ze zwiększoną potrzebą zużycia energii celem utrzymania niskich temperatur w zakładzie, by towar przekraczający kwotę 2,5 mln zł nie uległ zepsuciu, a firma odwołującego nie stanęła przed widmem konieczności ogłoszenia upadłości, a ponadto nie był wcześniej karany za naruszenie tożsamego obowiązku, a po uzyskaniu informacji o ograniczeniach podjął wszelkie niezbędne kroki zmierzające do zastosowania się do ograniczeń,

3. naruszenie art. 7 k.p.a poprzez niewyjaśnienie całości okoliczności faktycznych zaistniałych w sprawie, brak uwzględnienia słusznego interesu odwołującego, specyfiki prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, możliwości poniesienia przez odwołującego niepowetowanych strat w przypadku odłączenia natychmiastowego sprzętu i zastosowania się do wytycznych Prezesa Urzędu, podjęcia przez odwołującego wszelkich niezbędnych kroków mających na celu dostosowanie w jak najszybszym czasie zakładu do wdrażenia wytycznych poprzez ograniczenie dostępu oraz poboru energii elektrycznej.

Mając powyższe okoliczności na uwadze odwołujący wniósł o uchylenie i zmianę decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki poprzez odstąpienie od wymierzenia Odwołującemu kary pieniężnej z tytułu naruszenia obowiązku w zakresie dostosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie, przeprowadzenie dowodu z dokumentów zgromadzonych przez Prezesa URE w toku postępowania administracyjnego – na okoliczność prawidłowości zaskarżonej decyzji oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W piśmie z dnia 7 grudnia 2018 r. pełnomocnik powoda oświadczył, że w stosunku do powoda Sąd ogłosił upadłość w sprawie VIII GU 279/17 (VIII GU 293/17) oraz wyznaczył syndyka masy upadłości w osobie A. S..

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.A. w związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach, stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt

16 d ustawy - Prawo energetyczne wprowadzając, na podstawie art. 11 c ust. 2 pkt 2 tej ustawy, od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. **/okoliczność bezsporna/**

W dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) S.A., działając na podstawie art. 11 c ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne, powiadomiły Ministra Gospodarki (obecnie: Minister Energii) i Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły Ministrowi Gospodarki konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust 7 ustawy - Prawo energetyczne w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej do dnia 31 sierpnia 2015 r. **/okoliczność bezsporna/**

Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku Ministra Gospodarki, Rada Ministrów wydała w dniu 11 sierpnia 2015 r. rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. **/okoliczność bezsporna/**

Rozporządzenie to zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło wskazane wyżej ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia 2015 r. do godz. 24:00. **/okoliczność bezsporna/**

Na wezwanie Prezesa URE, (...) S.A., do której sieci jest przyłączony J. N. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą Zakłady (...) J. N. z siedzibą w B., przy ul. (...) (Odbiorca), pismem z dnia 10 kwietnia 2016 r. przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w „Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej” obowiązującym w dniach od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej w odniesieniu do punktu poboru energii elektrycznej zlokalizowanego w B. przy ul. (...). **/k. 5-8 akt adm./**

W wyniku analizy ww. dokumentów Prezes URE powziął podejrzenie, że Odbiorca, we wskazanym obiekcie Odbiorcy, nie dostosował się do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, co może skutkować wymierzeniem kary pieniężnej, o której mowa jest w art. 56 ust 1 pkt 3a ustawy - Prawo energetyczne. **/k. 1-3, k. 5-8, 10-12, k. 28-30 akt adm./**

Przychody (przychody netto ze sprzedaży i pozostałe przychody operacyjne) Odbiorcy osiągnięty w roku podatkowym 2015, wyniosły (...) zł. **/k. 75-80v akt adm./**

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane. Powód nie kwestionował w odwołaniu faktu naruszenia obowiązku stosowania się do ograniczeń.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje.

Odwołanie jest zasadne.

Stosownie do treści art. 56 ust. 3a ustawy - Prawo energetyczne, karze pieniężnej podlega ten, kto nie stosuje się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3.

Wskazany wyżej przepis daje podstawę do nałożenia kary pieniężnej wyłącznie w przypadku nie stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, wprowadzonych na podstawie wymienionych enumeratywnie przepisów tj.: art. 11, art. 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 ustawy - Prawo energetyczne.

Bezspornym w sprawie jest, że (...) S.A. stwierdziły wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu art. 3 pkt 16 d ustawy - Prawo energetyczne i wprowadziły, na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 tej ustawy od godziny 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej.

Uprawnienia określone w art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne i art. 11d ust. 3 tej ustawy nie są, zdaniem Sądu, tym samym uprawnieniem.

Przepis art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne stanowi, że w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Z kolei art. 11d ust. 3 ww. ustawy stanowi, że w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia.

Treść powyższych przepisów nie pozostawia wątpliwości, że w odniesieniu do ich podstaw prawnych różny pozostaje zakres podmiotowy uprawnionych oraz zakres przedmiotowy uprawnienia.

Przepis art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne uprawnia wyłącznie operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego lub systemu połączonego elektroenergetycznego do wprowadzenia ograniczenia wyłącznie w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Natomiast przepis art. 11d ust. 3 tej ustawy daje wszystkim operatorom systemu elektroenergetycznego (a więc również operatorom systemu dystrybucyjnego) uprawnienie do wprowadzania ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, a więc nie w zakresie dostarczania i poboru.

W świetle powyższego należało uznać, że naruszenie ograniczenia wprowadzonego art. 11 c ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo energetyczne nie jest równoznaczne z naruszeniem ograniczenia wprowadzonego na podstawie art. 11d ust. 3 tej ustawy.

W ocenie Sądu brak jest zatem podstaw do nałożenia kary na podstawie art. 56 ust. 3a ustawy Prawo energetyczne za naruszenia ograniczenia wprowadzone na innej podstawie niż wymienione w niniejszym przepisie.

Sąd podziela stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 października 2008 r., III SK 3/08, że skoro kara pieniężna stanowi sankcję, dolegliwość, i to znaczną, dla przedsiębiorcy, to odnoszą się do niej pewne najbardziej podstawowe zasady stosowania sankcji. Nie jest w związku z tym dopuszczalne stosowanie wykładni rozszerzającej w zakresie definiowania czynu, za który przewidziana jest sankcja w postaci kary pieniężnej.

Uwzględnienie powyższego zarzutu skutkuje równocześnie tym, że pozostałe zarzuty podniesione przez powoda w odwołaniu stały się bezprzedmiotowe.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 479⁵³ § 2 k.p.c. decyzję należało uchylić jako wydanej bez podstawy prawnej.

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu, zasądając na rzecz powoda koszty postępowania, na podstawie art. 98 k.p.c.

SSO Bogdan Gierzyński